

17.6.2014

Tj/5

5

Metroliiikennesäännön uudistaminen

HEL 2012-016912 T 08 00 00

Päätösehdotus

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päättää hyväksyä esityksen mukaisen metroliiikennesäännön (liite 1) noudatettavaksi 1.7.2014 alkaen.

Nykyinen Helsingin metro kuljettaa melkein 210 000 matkustajaa vuorokaudessa ja sen käytössä on seitsemäntoista (17) metroasemaa. Rakenteilla olevaan länsimetroon tulee seitsemän (7) uutta metroasemaa, joista kaksi (2) Helsingin alueella ja viisi (5) Espoon alueella. Länsimetron metro-osuuden arvioidaan kuljettavan yli 100 000 matkustajaa vuorokaudessa. Metrolinjan jatkamista myös itään Östersundomin suuntaan suunnitellaan.

Helsingin metron toimintoja on alusta alkaen säännelty metroliiikennesäännöllä, joka on viimeksi tarkistettu johtokunnan päätöksellä 7.3.2013 (37 §) ja metroliiikennesääntö tuli voimaan 1.4.2013 alkaen.

Helsingin metron toimintakonsepti on muuttumassa oleellisesti, kun Helsingin metro automatisoidaan niin, että liikenne ensin aloitetaan elokuussa 2016 puoliautomaattisena (kuljettaja mukana junassa) ja täysin automaattisena (ilman kuljettajaa) vuoden 2017 aikana. Samanaikaisesti Helsingin metron automatisoinnin kanssa länsimetro avataan liikenteelle, ensiksi puoliautomaattisena vuonna 2016.

Automatisointi muuttaa merkittävästi Helsingin metron toimintakonseptia, kun sen myötä kulunvalvontajärjestelmä ja asetinlaitejärjestelmä korvataan uudella järjestelmällä. Tämä muutostyö on jo käynnistynyt. Automaattimetron myötä laiturit varustetaan laituriovilla ja liikennöinnissä siirrytään käyttämään yksinomaan kahden vaunuparin junia. Uusi toimintakonsepti tulee myös merkitsemään sitä, että metrojunankuljettajien poistumisen myötä juniin tulee vielä määrittelemätön määrä junavalvoja. Samalla myös vartiointikonsepti muuttuu.

Metroliiikenteen järjestämistä ohjataan pääasiassa kolmella turvallisuuteen liittyvällä asiakirjalla (1) metroliiikennesäännöllä, (2) metroliiikenteen toimintaohjeella ja (3) metroliiikenteen kuljetusehdoilla.

Uudistettu metroliikennesääntö

Metroliikennesääntö määrittelee keskeisimmät metroliikenteen harjoittamisen puitteet ja edellytykset.

Voimassa oleva metroliikennesääntö ja HKL:n esitys uudistetuksi metroliikennesäännöksi, jonka esitetään tulevan voimaan 1.7.2014 alkaen, ovat esityslistan liitteenä.

Metroliikennesääntö on jatkossa edelleen keskeisin metroliikenteen turvallisuusasiakirja. Metroliikenteen sääntelyjärjestelmän kokonaisuus systematisoidaan metroliikennesäännössä.

Aikaisemmin metroliikennesääntö oli kunnallinen järjestyssääntö, jonka rikkomisesta rangaistiin sakolla. Järjestyslain säätämisen myötä kunnalliset järjestyssäännöt poistuivat käytöstä ja myös metroliikennesäännön asema muuttui. Metroliikennesääntö on nykyisin ja myös uudistuksen jälkeen metroliikennejärjestelmää ohjaava toiminta- ja turvallisuusohje.

Metroliikennesääntö määrittää toimivaltaa, turvallisuusvastuita ja pätevyysvaatimuksia turvallisuusasioissa. Siinä asetetaan vastuita, velvollisuuksia ja kieltoja metroliikenteessä toimiville henkilöille tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa mukaisesti. Johdon, turvallisuushenkilöstön, esimiesten, liikenteenvalvojen ja kuljettajien pääasialliset turvallisuusvastuut määritellään. Se ohjaa myös matkustamista metroliikenteessä.

Keskeisimmät muutokset ja uudistukset nyt voimassa olevaan metroliikennesääntöön ovat seuraavat:

- Metrovaununkuljettajan terveyteen kohdistuvia vaatimuksia koskevaa kohtaa (8 §) on uudessa metroliikennesäännössä täsmennetty ja siitä on poistettu viittaus direktiiviin 91/439/ETY (ns. ajokorttidirektiivi) ja viitattu sen sijasta sosiaali- ja terveysministeriön antamaan asetukseen ajoterveydestä (1181/2011) (ks. kohdat 8c § ja 8g §).
- Oikeus myöntää poikkeus metrovaununkuljettajaan kohdistuviin vaatimuksiin kohdassa 8 § on uudella metroliikennesäännöllä siirretty HKL-Metroliikenteen metroliikennejohtajalta HKL:n toimitusjohtajalle, joka voi turvallisuuspäällikön valmistelusta ja erittäin painavasta syystä myöntää poikkeuksen ko. kohdan vaatimuksista edellyttäen, ettei päätös aiheuta vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tällä muutoksella vastuuta

17.6.2014

Tj/5

turvallisuudesta on siirretty aiempaa selvemmin turvallisuuspäällikölle ja toimitusjohtajalle.

- Ajolupaa koskevaan 9 §:ään sisältyvää ajoluvan myöntämistä koskevaa määräystä on muutettu tämän mukaisesti aikaisempaan verrattuna niin, että kun ajoluvan myönnettiin aikaisemmin kymmeneksi (10) vuodeksi niin uudessa 9 §:ssä ajolupa myönnetään viideksi (5) vuodeksi.
- Ajolupaa koskevaan 9 §:ään sisältyvää ajoluvan uudistamista koskevaa määräystä on tämän mukaisesti muutettu aikaisempaan verrattuna niin, että kun ajoluvan uudistamisen edellytyksenä aiemmin oli, että henkilön metrovaunun ajokokemuksesta ei ole kulunut yli viisi (5) vuotta, uudessa 9 §:ssä tämä raja on laskettu kolmeen (3) vuoteen.
- Metroliikennesäännöstä on myös poistettu termi avustava junavalvoja, koska tällaisia ei olla kouluttamassa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Lahdenranta

Lisätiedot

Yrjö Judström, hallintojohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKL:n esitys uudeksi metroliikennesäännöksi
- 2 Voimassa oleva metroliikennesääntö